

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**In Vaticinia Isaiae, Prophetæ Clarissimi, Paraphrasis,
Heroico carmine conscripta**

Carpenteius, Joannes

Antverpiæ, 1588

Cap. 15.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68688](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68688)

Quòd lati metimus, quòd tuti condimus, istud
Munus opusque tuum est: te nos authore paratis
Vtimur & fruimur. At te, & genus omne tuorum,
Barbare, dira famēs, & iners vastabit egestas,
Reliquiasque famēs quas non exhanserit, ensis
Absumet: ¹ plorate vagi per compita ciues,
Dicite cum gemitu, & femineo vlulatu.
Ecce Philistæi prostrata est gloria regni.

Namque vides vstis ut fumus ab urbibus exit,
Fumus ab aduerso in nubes Aquilone volutus,
Nilque intactum ignis, complexus cuncta, reliquit.

² Ite Palestini, migrate, nouasque subinde
Exilia exiliis mutantēs querite sedes,
Obuius & si quis vos forte rogauerit hospes,
Cur vestri Solyma cecidere super stite muri,
Dicite, (nam miseris etiam fas dicere verum)
Nempe Dei fundata Sion seruatæque dextra,
Spemque fidemque suam non frustra credidit illi,
Quo duce perpetuos mansura est sospes in annos.

Cap. 15. ¹ Vos quoque pars Arabis fortunatissima regni,
Pæna, Moabite, factis manet equa nefandis.
Nocte repentino ruet expugnata tumultu,
Illa, illa Arepolis, murus tutelæque vestri
Et caput imperij, vigilique tacente, nec vllas
Insidias hostis persentiscente dolosi,
Somno sopitam victor peruadet in arcem.

² Quæ fuga, qua rerum trepidatio, quis vagus ille
Palantis populi montes concursus ad altos?
Heu miseri frustra fugitis Dibonis ad urbem,
Nequicquam ad Medaben cum femineo ploratu
Sacrificamque Naben planctus geminatis inanes,
Hic ubi templa nouo surgunt de marmore centum,
Centum fumantes ara, totidemque ministri
Vota Chamo faciunt vestro, pacemque cruore
Nequicquam fuso exquirunt: non ille supremum
Imperio excidium, urbi ignem, murisque ruinam,
Non ferrum potis est iugulis auertere vestris,
Olim truncus iners, nunc fabra factus ab arte
Fædum & semifero signum mirabile rictu.

Per fora discinctæ current, per compita matres,
Crinibus heu matres rasis, innuptæque tonsis
Vingo comus, sexum metus, atateque periculum
Confundet, fugient quanquam tardante senecta

K 2

Lon

31 Vlula porta, clama-
ciuitas. Prostrata est
Philistæa omnis. Ab
Aquilone enim ve-
niet fumus, & non est
qui effugiat agmen
eius.

32 Et quid responde-
bitur nunciis gentis?
Quia Dominus fun-
dauit Sion, & in ipso
sperabunt pauperes
populi eius.

Cap. 15.

1 Onus Moab. Quia
nocte vastata est, Ar
Moab concituit: Quia
noctevastatus est mu-
rus, Moab conticuit.

2 Ascendit domus &
Dibon ad excelsa in
planctum, super Na-
bo & Medaba Moab
vlulabit. In cunctis
capitibus caluitiū, &
omnis barba radetur.

Nabo & Me-
daba nobiles
ciuitates Moa-
bitarum.
In Nabo ido-
lum Chamos
consecratum
erat, quod
Beelphegor in
scripturano-
minatur.

Rasura apud
veteres etiam
ethnicos sym-
bolium luctus.
Vide Euripi-
dem in Alce-
stide.

Longaui patres, & pectus ad vsque fluentem
Canitiem, mento (visu mirabile) vellent.

3 In triuis eius accin-
cti sunt sacco: super
tectā eius & in pla-
teis eius omnis vlu-
latus descendet ad
fletum.

Publicus attonita luctus resonabit in vrbe:
Hos triuis, illos mediis vlulare plateis
Accinctos sacco, & turpantes puluere vultus
Cernere erit, pars tecta metu sublimia scandet,
Pars cellis gemitum committere credet, & antris
Tutius, & fletura specus descendet ad imos.
Nunc hoc, nunc illud dubius, aliudque sedebit,
Aut quæ tuta petant, aut quæ suspecta relinquunt.

» Quippe vbi supremis vrgemur cladibus, omne
» Consilium frustra est, præceptis trahit omnia casus.

4 Clamabit Efebon &
Eleale, vsque Iasa au-
dita est vox eorum.
Super hoc expediri
Moab vlulabūt: ani-
ma eius vlulabit sibi.

At verò Eleale populis opibusque superba,
Et Cereris, Bacchique ferax E sebusa, suorum
Conspersa lacrymis, quæ non extrema tulere?
Quas non irato iactarunt æthere voces?

Efebō & Elea-
le ciuitates
sunt prouin-
ciæ Moabiti-
cæ. Iasa oppi-
dū, quod mari
mo: tuo im-
minet, termi-
nus Moabita-
rum.

Audiat horrendos planctus lamentaque Iasæ
Cultor littorea, iugaque intremuere remota:
Ipse animum abiectis despondens turpiter armis
Miles, & in lacrymas muliebri more solutus,
Commisssas arces, & credita claustra relinquet.

5 Cor meū ad Moab
clamabit. Vectes eius
vsque ad Segor vitulā
conternantē. Per ascē-
sum enim Luith fiens
ascēdet, & in via Oro-
naim clamorem con-
tentionis leuabunt.

Quis tum animus turbæ imbelli, quæ spēs. ve salutis?
Certè ego, quamquā hostis populi, ritusq. sequentis
Diuersos, nostraque etiam-num cade calentis
Fata canam, lacrymas nequeo cohibere fluentes.
Inuitis miserande Moab tua funera præsens
Prosequor exsequiis: dum quanta clade futurum
Vt pereas, longè ante diem præsagio vates.

Non procul ille dies, cum vectibus impete ruptis
Horrisco, & regni claustris hinc inde refractis,
Tota Moabitis victoribus ora patebit.
Finibus à citimis, florentis ad vsque Segorra
Mænia, quæ veluti letos equa trima per agros
Luxuriat modo, & exultim luditque salitque,
Mox pubem fletura suam, florēque iuuenta
Hostili gladio, prima à radice recisum.

Quam grauis ascensu captis, quam durus & asper
Callis erit, iuga qui surgente Luytica clino,
Et montes aperit saxosos, vnde sequestro
Vertice, dextrorsum Assyriam, leuāque Moabi
Ostentat regnum speculis Oronais ab altis?
Quis gemitus, quis clamor erit iuuenūmque senumq.,
Cum paruo flexi circumactū luminis, illinc

Cernere

Cernere erit dominas vrbes, hinc indice fumo

Nemrim op-
pidum est su-
pra mare
moituum.

*6 Collapsam in cineres patriam, versosq. penates,
Nemridaque excisam, fontesque & flumina sicca,
Et letos herbis campos, & florida prata
Consumpto penitus emarcida facta virore?*

*7 Non erit infandis vindicta remissior ausis,
Adueniet pede non claudo par pœna furori:
Namque illos, versis victrix Babylonia fatis,
Immani ferri sub pondere colla grauatos
Instar agent pecudum, per difficiles conualles,
Quas multus torrens, & circum densa salicta,
Et limosus ager, tristisque vligine plenus
Impediet, fundoque palus suspecta latente.*

*8 Hic gemitus renouare suos, hic sydera rursus
Vocibus insanis, non auditur a ferire,
Horrissonis clamor fines peruadet in omnes,
Nulla expers cladis regio: mœstissima flebit
Gallis equum domitrix, vlulabit maxima frugum.
Mater Elis, ducique suos lugebit agrestes,
Et fodere, & sulcis doctos immittere fontes.*

*9 At tu vndas Dymon, Dymon ingrata Tonanti,
Qua te praeingunt, miraberis ire cruentas:
Hac ego lege tuis, Deus ipse, miserrima Dymon
Fata cano exulibus. damnato si noua forte
Tecta solo reparent, tristi fortuna renascens.
Alite, clade noua te rursus adobruet: & si
Bis vastata, eademque bis instaurata resurgas,
Vindice me, quem terra tremit, calumque fretumque,
Expugnata cades toties, torrensque peremptum
Capti virum coniux, & pignora caesa dolebit.
Atque adeo, ne quis rediuuas ponere sedes.*

Cap. 16. *Audeat hic, saeuos deuota per arua leones*

Hæc omnia
ironicè dicta
intelligi voluit
interpretes.
Scio Hiero-
nymum, nuf-
quam Iudaï-
mi factorem,
hunc locum
aliter inter-
pretari: sed
magis placuit
cū multis aliis
interpretibus
sensum hunc
sequi, quando
non ita fit ste-
rilis scriptura,
vt hoc etiam
ad Christum
egimus testi-
monio.

Immittam, qui cuncta vorent, vastentque ruantq.

Vade Moab, tempus postulat (nam plena reliquit

Prædator stabula Assyrius) pactosque tributi

Nomine, pro vita, pro libertate redempta

Coge agnos, dominoque tuo centena repende

Isacidum Regi lactantes millia fœtus.

Hunc numerum Petraei Arabes, (ni fallor) abunde

Sufficient, serua pactas ex fœdere leges,

Si potis es, gregibusque datis, missisque Siona,

Solue fidem dubiam, & te fœdis frangi exime probro.

2 Ne facias, dudum prouidit cautior hostis,

K 3

Namque

6 Aquæ enim Nem-
rim desertæ erūt, quia
aruit herba, defecit
germen, omnis viror
interiit

7 Secundum magni-
tudinem operis & vi-
sitatio eorum: ad tor-
rentem salicum du-
cent eos.

8 Quoniam circuit
clamor terminum
Moab: vsque ab Gal-
lim vlulatus eius; vsq.
ad puteum Elim cla-
mor eius.

9 Quia aquæ Dymō
repletæ sunt sanguine:
ponam enim super
Dymon additamentum:
his qui fugerint de
Moab, leonem, & re-
liquis terræ.

Cap. 16.

1 Emitte agnum Do-
mine dominatorem
terræ de Petra deserti
ad montē filia Sion.

2 Et erit: sicut auis fu-
giens, & pulli de nido
auolantes: sic erunt
filia Moab in trans-
fensu Arnon.